

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ
وَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: الْإِيمَانُ بَضْعٌ وَسِتُّونَ شُعْبَةً، وَالْحَيَاءُ شُعْبَةٌ مِنَ الْإِيمَانِ

Değerli Mü'minler!

Bugünkü hutbemizin konusu, fitratımızın en değerli süslerinden biri olan hayâ duygusudur.

Hayâ, utanma duygusudur. Kişiyi çirkin işlerden, kötü sözlerden ve Allah Teala'ya karşı gelmekten alıkoyan iç muhafızdır. Hayâ; yaratılışımızda bulunan, bizi insan yapan temel bir ahlâk ölçüsüdür.

Yüce Rabbimiz Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyuruyor: **“Ey iman edenler! Şeytanın adımlarına uymayın. Kim şeytanın adımlarına uyarsa, bilin ki o, ısrarla hayasızlığı, çirkin ve kötü işleri yapmayı emreder. Eğer üzerinizde Allah'ın lütfu ve merhameti olmasaydı, sizden hiç kimse ebediyen temize çıkamazdı. Ancak Allah dilediği kullarını temize çıkarır. Allah her şeyi hakkıyla işiten, hakkıyla bilendir.”** (Nur, 21)

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor: **“İman yetmiş küsur şubedir. En üstünü 'Lâ ilâhe illallah' demektir, en altı ise yoldan eziyet vereni kaldırmaktır. Hayâ da imandandır.”** (Müslim, İmân, 58)

Hayâ duygusunun üç yönü vardır:

- **Allah'a karşı hayâ:** Her an bizi gören Rabbimize karşı günaha yönelmekten utanmaktır.
- **İnsanlara karşı hayâ:** Toplum içinde edepli ve ölçülü davranmaktır.

- **Nefsimize karşı hayâ:** Kendi vicdanımızla baş başa kaldığımızda da çirkinlikten sakınmaktır.

Kıymetli Mü'minler!

Hayâ sahibi insan, Rabbine karşı mahcubiyet taşır, mahlûkata karşı ise incelik gösterir. Hayâ, insanı hem Allah Teâlâ'ya hem de insanlara karşı saygılı ve düzgün bir yaşam sürmeye yönlendirir.

Peygamber Efendimiz ﷺ şöyle buyurmuştur: **“Hayâ ve iman bir aradadır. Biri kaldırılırsa, diğeri de kaldırılır.”** (Hakim, el-Müstedrek, 1/22)

Ne yazık ki günümüzde hayâ duygusu büyük ölçüde kaybolmuş, özellikle gençler arasında edep ve hayâ göz ardı edilmektedir. "Özgürlük" adı altında ahlâkî sınırlar silinmekte, toplumsal değerler zedelenmektedir. Oysa Peygamber Efendimiz ﷺ şöyle buyurmuştur: **“İnsanlık ilk günden bu yana, bütün peygamberlerin söylediği şu sözü bilir: Utanmıyorsan, dilediğini yap!”** (Buhârî, Enbiyâ, 54)

O hâlde bizler önce kendimiz hayâlî bir kul olmalı, sonra da evlatlarımıza hayâyı öğretmeliyiz. Çünkü hayâ, iffetli bir hayatın ve Allah katında değerli bir kul olmanın anahtarıdır. Bu duygu, insanın ruhunu arındırır, kalbini temizler ve hayatını güzelleştirir.

Hutbemi Peygamber Efendimizin ﷺ bir hadisi şerifi ile bitiriyorum: **“Hayâ ancak hayır getirir.”** (Buhârî, Edep, 77)